

Havebrugsudstillingens gravstedsanlæg. Af Havearkitekt E. Erstad-Jørgensen.

I forrige nummer af „Vore Kirkegårde“ havde hr. kirkegårdsassistent *Hans Rønø* en læseværdig anmeldelse af de på den 6. nordiske Havebrugsudstilling viste eksempler på god anlægsmåde for gravsteder. Når jeg gerne vil knytte et par kritiske ord hertil, gælder det kun indledningen, hvor hr. R. polemiserer mod en dagbladsanmelder. Han begynder med den påstand, at gravstedsanlæg paa en havebrugsudstilling er noget i Danmark hidtil ukendt, og mener at dette er grunden til at gravstedsudstillingen faldt enkelte for brystet. Ved den 4. nordiske havebrugsudstilling, der afholdtes netop 25 år før denne den 6., havde Københavns begravelsesvæsen en næsten ligeså stor udstilling, der lige som denne gang bestod af smukt anlagte gravsteder med monumenter, stedsegrønne hække o. s. v.*) Der var kun den forskel, at gravstederne dengang var samlet til en helhed for sig, medens de nu sidst var anbragt på den ene side af en gang med haveanlæg af en helt anden karakter på den anden side gangen.

Når hr. Rønø kun kan forklare sig den uvilje, som trolig nok kunde spores, enten ved det „hidtil usete“ og derfor chokerende eller ved tilstedeværelse af „en mennesketype, der i uvilje vender sig fra alt hvad der har med kirkegårde at gøre“, så gælder det måske nok i enkelte tilfælde, men for min egen del må jeg dog sige, at den følelse af alvor og højtid, der fremkaldes ved synet af en grav, dårlig forliges med den stemning, som iøvrigt præger en havebrugsudstilling med menneskemylder, lystig musik og andet tilbehør, og det uanset at gravstedet kun er en udstilling, og at monumentet ikke taler om nogen Afdød.

Det kan ikke undre at den, der har sin gerning paa en kirkegård, får en anden indstilling overfor disse forhold end andre mennesker, men på en udstilling for det store publikum må der regnes med almindelige mennesker og den måde, hvorpå de reagerer, og jeg mener derfor sammenblandingen var mindre vel overvejet og nok kunde give anledning til berettiget kritik.

*) Vi kan bemærke, at ogsaa paa flere af de tidligere Aars Udstillinger („Jubilæums-“ og „Forarsudstillinger“) har der været Gravstedsanlæg at finde. Red. Ann.

115. Stengærdet om Udvidelsen af denne kirkegaard i Salling (Roslev) er af ganske samme Materiale, Højde og Opbygning som ved den gamle Del (Foto: J. Th.) (Jvf. Teksten S. 87).